

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับธรรมาภิบาล
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อและนามสกุล นายสุพัฒน์ วโนทยาน

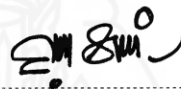
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จู้ยโต
 2. รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ

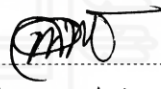
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เชาวลิศ)

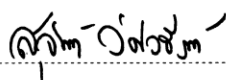
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จู้ยโต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย นายสุพัฒน์ วโนทยาน รหัสนักศึกษา 2513007076

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1)รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จุ้ยโต
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. จินรัตน์ สมสืบ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดบุรีรัมย์ (2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ (3)
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร กับธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารฝ่ายการเมือง พนักงานส่วนตำบลสายงาน
บริหาร และพนักงานส่วนตำบลสายงานปฏิบัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์
จำนวน 3,100 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 355 คน ตามสูตรการคำนวณหาโรยมานะ เครื่องมือ
ที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
บุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลางทุกแบบ ไม่ว่า ภาวะผู้นำแบบบงการ แบบให้การสนับสนุน แบบให้
มีส่วนร่วม และแบบมุ่งความสำเร็จ (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมี
ความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลในระดับต่ำ

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ ธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

Thesis title: The Relationship between Executives Leadership and Good Governance of Sub-district Administrative Organizations in Buri Ram Province

Researcher: Mr.Supat Vanotayan ; **ID:** 2513007076;

Degree: Master of Public Administration; **Thesis Advisors:** (1) Dr.Saneh Juito,Associate Professor, (2) Dr.Chinnarat Somsueb, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this research were to study (1) good governance of sub-district administrative organizations in Buri Ram province, (2) executives leadership of sub-district administrative organizations in Buri Ram province, and (3) relationship between leadership of the executives and good governance of sub-district administrative organizations in Buri Ram province

Population of 3,100 included political executives, administrative together with operational officers of sub-district administrative organizations in Buri Ram province, from which samples of 355 were obtained. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation analysis.

The study revealed that (1) good governance of sub-district administrative organizations in Buri Ram province was at high level (2) leadership of executives of sub-district administrative organizations in Buri Ram province was at medium level in all style including directive, supportive, participative, achievement-oriented styles (3) leadership of executives of sub-district administrative organizations in Buri Ram province correlated with good governance of the organizations at low level.

Keywords: Leadership, Good Governance, Sub-district Administrative Organizations, Buri Ram Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ จุ้ยโต อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้แนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงรวมทั้งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เชาวลิตร, รองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ, ดร.วัฒนา ล่วงลือ, และนางชวัลพร พลชุมแสง ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยสมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่งขึ้น

ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และพนักงานทุกท่าน ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและเพื่อนนักศึกษาทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ประโยชน์และคุณค่าจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็น กตัญญู กตเวทิตา แด่บิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้ร่วมสายโลหิต และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุพัฒน์ วโนทยาน

ตุลาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล.....	9
ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	14
ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	52
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
รูปแบบการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

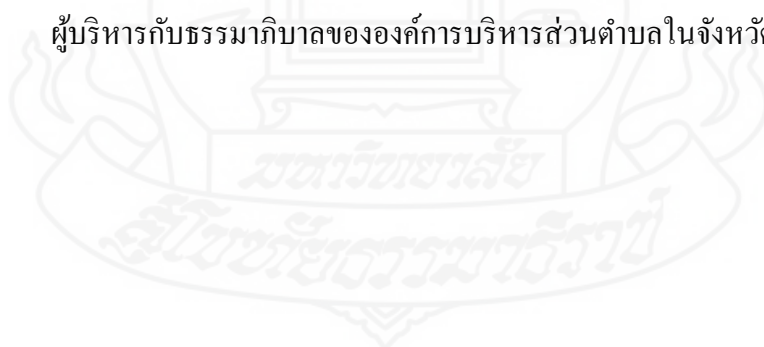
	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใน องค์การบริหารส่วนตำบล.....	65
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	66
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์.....	77
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับ ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	82
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	105
ก รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	106
ข แบบสอบถาม.....	108
ค ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย.....	115
ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	119
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ความหมายแผนภูมิต้นไม้	29
ตารางที่ 2.2 แสดงวิธีการตัดสินใจ 5 แบบ	31
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละ แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์	66
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักนิติธรรม	67
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักคุณธรรม	68
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักความโปร่งใส	69
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักการมีส่วนร่วม	70
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักความรับผิดชอบ	71
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักความคุ้มค่า	72
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักการบริหารจัดการ	73
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	74
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักองค์การแห่งการเรียนรู้	75
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร	76

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	77
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำแบบบงการ.....	78
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุน.....	79
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม.....	80
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ.....	81
ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับ ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	82
ตารางที่ 4.19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ภาวะผู้นำแบบบงการของผู้บริหารกับ ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	83
ตารางที่ 4.20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุนของ ผู้บริหารกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	84
ตารางที่ 4.21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมของ ผู้บริหารกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	85
ตารางที่ 4.22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของ ผู้บริหารกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์.....	86

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 ทศธรรม(สถาบันพระปกเกล้า).....	14
ภาพที่ 2.2 การผสมผสานระหว่างการจัดการ-ภาวะผู้นำในทุกวันนี้.....	17
ภาพที่ 2.3 แสดงทฤษฎีผู้นำแบบต่อเนื่อง.....	23
ภาพที่ 2.4 แสดงทฤษฎีผู้นำสองมิติ.....	25
ภาพที่ 2.5 แสดงทฤษฎีดาข่ายการบริหาร.....	26
ภาพที่ 2.6 แสดงทฤษฎีแลกเปลี่ยนสัมพันธภาพระหว่างผู้นำกับสมาชิก.....	28
ภาพที่ 2.7 แสดงแผนภูมิต้นไม้การตัดสินใจของผู้นำ.....	30
ภาพที่ 2.8 แสดงทฤษฎีวิถีเป้าหมาย.....	33
ภาพที่ 2.9 ทฤษฎีวิถีเป้าหมาย.....	34
ภาพที่ 2.10 การพิจารณาตัวแปรของผู้นำตามสถานการณ์ของฟิลด์เลอร์.....	35
ภาพที่ 2.11 ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์ซี เบลมอนด์ชาร์ด.....	36
ภาพที่ 2.12 แสดงความหมายของผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ.....	37
ภาพที่ 2.13 แสดงองค์ประกอบพื้นฐาน 2 อย่างของภาวะผู้นำ.....	40
ภาพที่ 2.14 แสดงแบบความเป็นผู้นำที่ถูกใช้อย่างเหมาะสมและไม่เหมาะสม.....	43
ภาพที่ 2.15 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	53